

Begrippenkader

Begrip

Toelichting

Scheidingsproblematiek

De term scheidingsproblematiek verwijst naar de vele uitdagingen en problemen die voortkomen uit de scheiding van ouders, die de ouders, hun kinderen of beide treffen. Daarbij valt te denken aan:

- Conflicten en/of een slechte, verstoorde communicatie tussen ouders
- Uitdagingen die ouders ondervinden om na het eindigen van hun relatie vorm te geven aan hun veranderde leven en de reorganisatie van het ouderschap.
- Het niet kunnen komen tot overeenstemming en afspraken over de opvoeding en/of praktische zaken zoals huisvesting, financiën en een co-ouderschapsregeling.
- Stress, emotionele belasting en trauma die zowel ouders als kinderen ervaren als gevolg van de scheiding en hun psychische gezondheid, gedrag en/of ontwikkeling negatief beïnvloeden.
- De negatieve effecten op de ontwikkeling en het emotionele welzijn van kinderen door de onmogelijkheid van ouders om effectief samen te werken en het co-ouderschap vorm te geven. Hierdoor kunnen kinderen het gevoel krijgen klem te zitten tussen ouders; een loyaliteitsconflict ondervinden.

Deze definitie weerspiegelt de complexiteit en veelzijdige aard van de problemen die voortkomen uit de scheiding van ouders, en benadrukt de significante emotionele en praktische uitdagingen die een scheiding met zich meebrengt. Veiligheidsproblematiek valt hier uitdrukkelijk niet onder. Problemen die ook voor de scheiding speelden vallen eveneens buiten deze definitie.

Complexe scheiding

Een complexe scheiding is een scheiding waarbij;

- Ouders langdurig met elkaar in conflict zijn/strijden en er sprake is van veel ruzie en emoties. Ouders kunnen niet meer op een 'normale' manier met elkaar omgaan.
- Het ouders niet lukt gezamenlijke afspraken te maken over hoe het ouderschap over hun kind(eren) vorm te geven, financiën, omgang, hoofdverblijf etc.
- Kinderen worden belast met of betrokken zijn in de strijd van hun ouders en negatieve gevolgen ervaren van de strijd/problematische communicatie tussen ouders. Zo kunnen zij last krijgen van loyaliteitsconflicten, emotionele en gedragsproblemen, en verliezen soms contact met een van de ouders (en zijn/haar familieleden).
- Ouders het belang/behoefte van hun kind(eren) uit het oog hebben verloren.

Volgens sommigen gaat een complexe scheiding gepaard met (veel) rechtszaken en/of betrokkenheid van jeugdzorginstanties. De betrokkenheid van een derde partij is nodig om ouders te helpen tot overeenstemming en oplossingen te komen. Er spelen problemen op meerdere, verschillende gebieden.

Begrip

Toelichting

Contactverlies

Van contactverlies is sprake in situaties waarin er langere tijd geen, weinig of minder dan gewenst contact is tussen kind en een ouder (en diens kant van de familie). Dit kan verschillende oorzaken hebben, geweld of ongewild zijn en het initiatief kan liggen bij zowel het kind als de ouder. Een veel genoemde reden voor contactverlies is;

- Strijd tussen ouders en/of negatieve beïnvloeding van de ene door de andere ouder. Deze ouder houdt het contact met de andere ouder actief tegen of stelt de ander (bewust of onbewust) in een negatief daglicht. Als gevolg van deze omstandigheden 'kiest' het kind er vervolgens voor om een van de ouders niet meer te willen zien. Omdat hij/zij de vrijheid niet voelt om contact te hebben met de andere ouder of omdat het onderhouden van contact met beide ouders te complex is voor het kind en bijvoorbeeld tot loyaliteitsconflicten leidt.

Co-ouderschap

Co-ouderschap is een vorm van ouderschap na een scheiding waarbij ouders de zorg voor hun kind(eren) samen delen en beiden verantwoordelijk zijn voor de opvoeding. Zorg- en opvoedtaken worden in onderling overleg verdeeld.

- Hierbij kan, maar is niet noodzakelijk, de dagelijkse opvang en opvoeding van kinderen (vrijwel) gelijk verdeeld in tijd (50/50 verdeling), zoals bijvoorbeeld is opgenomen in de definitie van de (fiscale) term co-ouderschap zoals gehanteerd door [de Belastingdienst](#) en [de Sociale Verzekeringsbank](#).
- Ook de wijze waarop ouders het co-ouderschap invullen wat betreft communicatie en samenwerking kan verschillen en ligt niet vast in deze definitie. Het gaat met name om het juridische principe van gelijkwaardig ouderschap, oftewel een gelijkwaardige verzorging en opvoeding door beide ouders na scheiding (burgerlijk wetboek artikel 1:247 lid 4).
- Een goede communicatie en samenwerking tussen ouders die in harmonieuze sfeer hun kind(eren) opvoeden na een scheiding is niet voorwaardelijk om co-ouderschap vorm te geven. Voor de verschillende manieren om co-ouderschap na scheiding vorm te geven verwijzen we naar het ouderschapscontinuüm; van coöperatief ouderschap tot parallel ouderschap (zie voor meer informatie de wegwijzer [ScheidingsATLAS Online](#)). Het is van belang de term co-ouderschap niet te verwarren met de term coöperatief ouderschap.

Dit begrippenkader is opgesteld op basis van een onderzoek uitgevoerd door TNO in het kader van een Klein-maar-Fijn project van het [Leernetwerk Kind & Complexe Ouderrelaties](#) van [Werkplaats SAMEN](#). De definities weerspiegelen een gezamenlijk gedragen beschrijving vanuit verschillende perspectieven, zoals ook vertegenwoordigd in het Leernetwerk, te weten:

- professionals werkzaam in de zorg voor jeugd (voorveld tot specialistische jeugdhulp)
- professionals werkzaam in het recht (waaronder de Raad voor de Kinderbescherming)
- beleidsmedewerkers
- ouders en jongeren die een scheiding (van hun ouders) hebben doorgemaakt.

Voor meer informatie over het onderzoek en taaltips zie onze [Tipsheet Taal bij scheidingsproblematiek](#).

